

## DEN AMERIKANSKA REVOLUTIONEN

**Bakgrund:** Under 1600- och 1700-talet koloniserades Nordamerika framförallt av Storbritannien och Frankrike (Spanien höll mest till i Mellan och Sydamerika...). Engelsmännen bosatte sig i östra Nordamerika och försörjde sig framförallt på jordbruk och handel. Frankrike bosatte sig mer i norra delen (Kanada) och utefter västgränsen (via Mississippi). De sysslade framförallt med pälshandel. Så småningom kom ländernas intressen att kollidera. Det s.k. 7-års kriget mellan Frankrike (+ vissa indianstammar) och Storbritannien kom att pågå åren 1755-1763. Detta vanns av Storbritannien - framförallt av dess egna reguljära trupper (kolonisternas insats var liten). Fram till nu hade rått ett förhållandevis bra förhållande mellan Storbritannien och kolonierna. Kolonierna hade ett visst självstyrelse. Förhållandet till Storbritannien var följande:

- Storbritannien använde kolonierna för att skicka råvaror hem - i sann merkantilistisk anda. Vissa varor (som de ovan) fick endast fraktas till Brittiska hamnar ("Triangelhandeln")
1. Potatis, Majs, Kalkon, Kakao, Kaffe, Tobak, Rom, Socker från **kolonierna** till **Storbritannien**
  2. Fabriksvaror, teknik, kapital, arbetskraft från **Storbritannien** till **kolonierna**
  3. Vapen, bomullstyger, Rom, prydnadsföremål från **Storbritannien** till **Afrika**
  4. Slavar från **Afrika** till **kolonierna**
- Man utvann järn i kolonierna. Dock fick man ej bygga masugnar eller smedjor så det sändes som "halvfabrikat" till moderlandet
  - Storbritannien gynnade skeppsbyggerierna i kolonierna
  - Fisket vid New England motarbetades av moderlandet
  - Kolonierna fick ej ta emot "utländska" fartyg
  - Småindustrierna i kolonierna motarbetas av Storbritannien

**Kostnaderna för kriget** hade nästan fördubblat Storbritanniens statsskuld. Kolonierna fortsatte dessutom att kosta mycket, framförallt genom den **administration** och de **reguljära trupper** (som skydd mot indianer, spanjorer + andra fiender) som fanns på plats.

Skattetrycket per invånare i Nordamerika var lågt - lägre än i samtliga europeiska länder (förutom Polen). Samtidigt var skattebördan i Storbritannien högre än i de flesta länder. Detta ville man nu ändra från brittisk sida.

Huvudinkomsten för moderlandet var tullar. Nu effektiviserade man tullväsendet och skapade nya avgifter;

- **Sockerakten** (1764) - skatt på alla former av socker...
- **Stämpelakten** (1765) - skatt på alla tryckta varor...

Den sista skatten ledde till en allmän Bojkott mot brittiska varor. Resultatet blev att man tog bort den. Dock två år senare kom nya avgifter.

- **Townshends tullar** (1767) - skatt på te, glas, bly, färg, papper...

Ny bojkott. Samtliga tullar tas bort förutom den på te. Trots Storbritanniens reträtter i avgifter och tullar så får man in betydelsefulla inkomster från kolonierna. Ibland var indrivningsmetoderna väl brutala - vilket kolonisterna protesterade mot. Framförallt ansåg de att parlamentet ej hade rätt att beskatta dem eftersom kolonierna ej var representerade i det brittiska parlamentet;

*"No taxation without representation"*

Läget skärptes ytterligare. De som handlade med brittiska varor riskerade att bli rullade i fjäder och tjära. Det bildades kvinnoföreningar mot tedrickande. Det var många olika kategorier som protesterade; köpmän (de fick tullarna mot sig och såg sin handel ständigt

inskränkt), plantageägare (de förbjöds expandera västerut), farmare, hantverkare, arbetare... Nästa konfrontation kom 1773;

- **Tebjudningen i Boston** (1773) - kolonister bordade ett brittiskt fartyg i Bostons hamn - utklädda till indianer - och slängde lasten överbord. Det skedde i protest mot de importrestriktioner som införts året innan mot te. Detta te importerades direkt genom de Brittiska Ostindiska Kompaniet. De använde sig av brittiska köpmän i Boston... En del våldsamheter mot briter sker också.

Följden av detta ”uppror” blev de s.k. **Intolerable Acts** (Hamnen i Boston stängs och självstyrelsen i staten Massachusetts beskärs). År 1774 kom dessutom **Québecakten** vilket innebar en fransk barriär mot expansion västerut. (Denna akt reglerade gränsen västerut - Wisconsin, Michigan, Illinois, Indiana och Ohio tillföll provinsen Québec...). Nu reagerar kolonisterna genom att samla sig;

- **Första Kontinentalkongressen** (1774) - Detta möte äger rum mellan olika representanter för kolonisterna i Philadelphia. De bestämmer sig för att **bojkotta brittiska varor** och att **bilda milisavdelningar**

Året därpå brakar revolutionen lös. Utanför **Lexington** är ett brittiskt förband på väg att konfiskera ett vapenförråd. De stöter då på en av kolonisternas milisavdelningar. Resultatet blev 100-talet döda och sårade. Efter denna incident samlas man återigen;

- **Andra Kontinentalkongressen** (1775) - Denna kongress (också hållen i Philadelphia) ger till resultat att en reguljär armé skapas under befäl av en godsägare från Virginia - George Washington.
- **”Common Sense” (Thomas Paine)** - Denna bok gavs ut i januari 1776. Det är ”en flammande agitation för frigörelse”. Den spreds snabbt i över 100.000 exemplar.

Den fjärde juli 1776 utfärdas **”The Declaration of Independence”**. Det är en stark kritik mot kung George III drivet av ”naturrättsliga argument”. I sin dagbok skriver den engelske kungen *”Idag, den fjärde juli, hände ingenting anmärkningsvärt”*...

Brytningen var nu ett faktum. **13 stater** hade brutit sig ut. I det krig som följer kommer Frankrike, Spanien och Holland att stödja USA. 1781 är kriget över (kapitulationen vid Yorktown). 1783 - Fred i Paris;

- **USA - en självständig nation**
- **Spanien erhöll Florida**
- **Storbritannien får behålla Kanada**
- **”Lojalister” flyr till Kanada (60.000...)**

Några andra resultat av den amerikanska revolutionen var;

- **Upplysningens idéer om de mänskliga rättigheterna, om ett samhällsfördrag, folkstyre + politisk och religiös frihet förverkligas**
- **En spridd amerikabeundran**
- **Oro på Irland och i Nederländerna**
- **Storbritannien genomför en parlamentsreform p.g.a. den politiska oron**
- **Kriget skapade stora utgifter för Frankrike - det kom att bli den första ”stöten” som skulle leda till den ”Franska Revolutionen”. Dessutom inspirerade den...**

1787 bestämde USA genom den s.k. **Nordvästordonansen** att när ett invånarantal överskred 5000 i ett territorium så skulle självstyrelse införas. Vid siffran 60.000 skulle en ny **STAT** bildas. Den fick då själv ta ställning till om den ville tillhöra unionen eller ej (på samma villkor som de ursprungliga 13). Slaveriet kom att förbjudas i de nya områdena...

1789 skrev man en ny författning. Den byggde på Montesquies idéer. Den gäller fortfarande!